Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2026–2027

Vragen gesteld door de leden der Kamer

2026Z23737

Vragen van de leden **Jimmy Dijk** en **Beckerman** (beiden SP) aan de Ministers van Financiën en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het bericht «Heinen dreigde 1,5 miljard voor onderwijs te blokkeren in strijd over renteplafond, die Letschert verloor»* (ingezonden 2 november 2026).

Vraag 1
Klopt het dat u, de Minister van Financiën, heeft aangegeven niet akkoord te zullen gaan met de planningsbrief/beleidsbrief van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, op basis waarvan de volledige CA-envelop van € 1,5 miljard naar het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap wordt overgeheveld, zo lang er geen deal is op de rentemaatregel?[1]

Vraag 2
Heeft u feitelijk gedreigd om de investeringen op het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap niet door te zullen laten gaan als er een renteplafond op de studieleningen zou worden ingevoerd?

Vraag 3
Waarom heeft u de rentemaatregel als een «absolute *no go*»[2] bestempeld?

Vraag 4
Waarom heeft u zich niet geconformeerd aan de afspraken uit het coalitieakkoord, aangezien de maatregel met volle inachtneming van de risico's in het coalitieakkoord is opgenomen en, zoals de ambtelijke nota van 31 maart jl. benoemt, deze risico's ook bij de formatie op tafel lagen?

Vraag 5
Klopt het volgende: «Per saldo zou de maatregel zoals opgenomen in het coalitieakkoord dus overwegend geen negatief effect hebben op het generale beeld, alleen in jaren met hoge rentes zijn de generale kosten (EMU-saldo effect) tijdelijk hoog»?[3]

[1] Kamerdocument 2026D54014, p.1
[2] Kamerdocument 2026D54014, p.1
[3] Kamerdocument 2026D54014, p.8

Vraag 6
Heeft het kabinet hiermee een belofte aan studenten gebroken terwijl de maatregel over de gehele loopduur vermoedelijk geen negatief effect zou hebben op de rijksfinanciën?

Vraag 7
Zijn er berekeningen van de totale extra kosten voor studenten door het schrappen van het renteplafond, uitgesplitst naar verschillende hoogtes van studieschulden en in de verschillende aflosregimes, per maand en per jaar, en kunnen deze gedeeld worden zoals ze hebben voorgelegen bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het Ministerie van Financiën?

Vraag 8
Zijn de financiële gevolgen voor (oud-)studenten meegewogen in de besluitvorming over het al dan niet schrappen van de rentemaatregel?

Vraag 9
Bent u bereid de Kamer de ambtelijke stukken vanuit het Ministerie van Financiën rondom het uitwerken van en de besluitvoering over de rentemaatregel toe te sturen zoals de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap dit ook vanuit de kant van haar ministerie heeft gedaan?

Vraag 10
Kunt u stukken vanuit het Ministerie van Financiën delen waarin wordt gereflecteerd of een oordeel wordt gevormd over de conclusie vanuit het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap dat een renteplafond van 2,5% overwegend geen negatief effect zou hebben op het generale beeld wanneer gekeken wordt naar de langjarige ontwikkeling van de rente waar deze in sommige jaren ook onder het renteplafond zal uitkomen?

Vraag 11
Op welke manieren heeft de u geprobeerd tegemoet te komen aan de wens om een renteplafond van 2,5% in te stellen of aan alternatieven hiervoor en welke suggesties zijn hiervoor concreet gedaan?

Vraag 12
Is er een verslag, samenvatting of anderszins schriftelijke weergave van het telefoongesprek dat op 24 april jl. tussen u en de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap plaatsvond en kunt u dit delen met de Kamer?

Vraag 13
Indien er geen schriftelijke weergave van het genoemde telefoongesprek is, kunt u in de beantwoording op deze vragen dan weergeven wat de inhoud en uitkomst van dit gesprek was?

Vraag 14
Is het sturen van de beleidsbrief van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap op 24 april jl. (Kamerstuk 36 800 VIII, nr. 22) op enigerwijze afhankelijk geweest van de inhoud of uitkomst van het genoemde telefoongesprek tussen de u beiden op die dag?

Vraag 15
Zijn de rentemaatregel of alternatieven na 24 april jl. nog serieus overwogen of uitgewerkt, en zo ja, op welke momenten is dit gebeurd en op welke wijze?

Vraag 16
Als u aangegeven had niet akkoord te zullen gaan met de beleidsbrief van 24 april jl. van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en daarmee het overhevelen van de volledige CA-envelop van 1,5 miljard euro naar het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zolang er geen deal was op de rentemaatregel, kunnen we daaruit dan concluderen dat er bij het versturen van de beleidsbrief of bij de augustusbesluitvorming over de begroting inmiddels sprake was van een deal of voorlopige afspraak tussen u beiden op de rentemaatregel?

Vraag 17
Indien het antwoord op de vorige vraag bevestigend is, wanneer is deze deal of afspraak dan precies tot stand gekomen en wat was de inhoud daarvan?

Vraag 18
Als, zoals de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap antwoordde tijdens de behandeling van de begroting van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, u de overheveling van de CA-envelop niet dreigde tegen te houden zolang er geen akkoord was over het renteplafond, hoe moeten we de volgende zin uit de ambtelijke nota van 31 maart dan lezen: «FIN heeft aangegeven niet akkoord te zullen gaan met de planningsbrief/ beleidsbrief van OCW, op basis waarvan de volledige CA-envelop van € 1,5 miljard naar OCW wordt overgeheveld, zo lang er geen deal is op de rentemaatregel.»[4]

Vraag 19
Wanneer bent u akkoord gegaan met de beleidsbrief van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 24 april jl. en/of het overhevelen van de volledige CA-envelop naar het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschapen op welke manier was dit afhankelijk van besluitvorming over de rentemaatregel?

Vraag 20
Waarom heeft de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap het richting de Kamer tot eind oktober over het «uitwerken van de rentemaatregel» terwijl uit de ambtelijke stukken blijkt dat al in het voorjaar duidelijk was dat de rentemaatregel zoals beloofd in het coalitieakkoord een «absolute *no go*» was voor u en er ook al sinds het voorjaar wezenlijk andere alternatieven besproken werden die geenszins als een «uitwerking» van de rentemaatregel uit het coalitieakkoord gezien kunnen worden?

Vraag 21
Waarom heeft de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap pas op 17 oktober jl. in de ministerraad aangegeven dat voor 40 miljoen euro geen substantiële rentemaatregel uit te werken was zoals in het coalitieakkoord beloofd, terwijl uit de ambtelijke stukken blijkt dat al op 24 maart jl. met de Minister gedeeld was dat de maatregel door de gestegen rente veel meer zou kosten?

Vraag 22
Is de rentemaatregel eerder in de ministerraad aan bod gekomen en, zo ja, op welke wijze?

Vraag 23
Indien de ontwikkelingen rondom de rentemaatregel onderdeel waren van de augustusbesluitvorming, waarom heeft de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap pas op 22 oktober, na de Algemene Financiële Beschouwingen, met de Kamer gedeeld dat de rentemaatregel in de beloofde vorm niet door kon gaan?

Vraag 24
Wat wordt bedoeld met «de politieke lijn» die volgens de tijdlijn uit de ambtelijke stukken van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap op 21 augustus geïnformeerd is over de nieuwe cMEV raming van de langetermijnrente? Wie zijn er precies op dat moment geïnformeerd?

Vraag 25
Zijn er vanuit het Ministerie van Financiën andere berekeningen gemaakt over de rentemaatregel dan die al in de stukken vanuit het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap te zien zijn?

---

[4] Kamerdocument 2026D54014, p.1

Vraag 26
Zijn er ramingen gemaakt van het aantal mensen dat bij verschillende rentestanden en rentemaatregelen hun schuld uiteindelijk niet geheel af zal lossen en van hoeveel dit de overheid kan kosten?

Vraag 27
Kunt u een overzicht geven van de «veel grotere risico's» dan een renteplafond van 2,5% die op de gehele begroting geaccepteerd worden, zoals ambtenaren aangeven dat deze bestaan in de nota vanuit het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 31 maart jl., inclusief bandbreedtes van de bedragen die hiermee gemoeid zijn?

Vraag 28
Klopt het dat het coalitieakkoord de plek was geweest om specifieke begrotingsregels over de rentemaatregel af te spreken, zoals het niet meer generaal behandelen van de rente, en dat hier echter niets over afgesproken is terwijl u, de Minister van Financiën, alsnog afwijkende begrotingsregels hanteerde rondom de rentemaatregel?

Vraag 29
Welke andere maatregelen van dit kabinet moeten of zullen naar verwachting worden aangepast vanwege de gestegen rentes en welke budgettaire afspraken zijn hierover gemaakt?

Vraag 30
Kunt u deze vragen een voor een beantwoorden voorafgaand aan de plenaire behandeling van het Belastingplan?